

บทที่ 1

สัทศาสตร์เชิงประวัติ

ศาสตร์ว่าด้วยเรื่องเสียง ได้ศึกษากันอย่างกว้างขวางในสมัยเมื่อ 2-3 พันปีล่วงมาแล้ว ในชมพูทวีป วิชานี้ได้มีการเริ่มรื้อฟื้นขึ้นมา เมื่ออังกฤษเข้าปกครองอินเดียและค้นพบหลักฐานจากการศึกษาดำราราภาษาสันสกฤต ซึ่งใช้ตัวอักษรเทวนาครี (Devanāgarī) (ชื่อนี้แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า city writing of the gods) จำนวนอักษรเทวนาครีมี 48 ตัว เป็นสระ 13 ตัว เป็นพยัญชนะ 35 ตัว อักษรทั้ง 48 ตัวนี้ใช้เป็นอักษรแทนเสียงของภาษาสันสกฤต Pāṇini นักไวยากรณ์ภาษาสันสกฤตในสมัยนั้น ได้ให้คำอธิบายในการออกเสียงของแต่ละตัวอักษรไว้ ซึ่งทำให้ภาษาสันสกฤตเป็นภาษาที่มีหลักฐานของการศึกษาสัทศาสตร์เก่าแก่ภาษาหนึ่ง นอกเหนือไปจากภาษากรีกและภาษาละติน ซึ่งยังไม่ปรากฏหลักฐานของการศึกษาด้านสัทศาสตร์ที่เป็นระบบอย่างชัดเจนเท่าของภาษาสันสกฤต

นอกจากนี้ สัทศาสตร์เป็นศาสตร์สำคัญ ที่ใช้ในการศึกษา คัมภีร์พระเวท สัทศาสตร์มีปรากฏใน อาที วรรณกรรมโบราณของอินเดีย เช่น Brāhmaṇas, Upanisads ใน Aṣṭādhyāyī ของ Pāṇini ใน Mahābhāṣya ของ Patañjali เป็นต้น ซึ่งในวรรณกรรมเหล่านี้ มีการอธิบายลักษณะสัทศาสตร์ของภาษาสันสกฤตที่ใช้ในวรรณกรรมดังกล่าว ในการอธิบายมีศัพท์ด้านสัทศาสตร์ เช่น articulator, place of articulation, plosive, fricative, semivowel, vowel, voiced เป็นต้น

	Hard		Soft		(Soft)		Hard	Soft			
	(cerebrals)	aspirates	(medium)	aspirates	nasals	semi-vowels		spirants	Vowels Short, Long	Diphthongs	
Gutturals	क k	ख k-h	ग g	घ g-h	ङ ṅ	ञ ṅ	ः ḥ	अ i	आ ā	} ए e ऐ ai	
Palatals	च c	छ c-h	ज j	झ j-h	ञ ṅ	य y	श् ś	इ i	ई i		
Cerebrals	ट ṭ	ठ ṭ-h	ड ḍ	ढ ḍ-h	ण ṇ	र r	ष ṣ	ऋ ṛ	ॠ ṛ		
Dentals	त t	थ t-h	द d	ध d-h	न n	ल l	स s	ऌ ḷ			
Labials	प p	फ p-h	ब b	भ b-h	म m	व v	ः ḥ	उ u	ऊ ū		ओ o

จากตารางหน้า 1 W. Sidney Allen ได้ทำเป็นตารางให้ดูง่ายขึ้น โดยใช้อักษรทั้ง 2 ชนิด ในแต่ละช่อง โดยให้แถวบนเป็นอักษรโรมัน แถวล่างเป็นสัญลักษณ์ระบบ I.P.A. ซึ่งอักษรทั้งสองประเภทนี้แทนเสียง ๗ เดียวกัน

ตารางเสียงภาษาสันสกฤตของ W. Sidney Allen*

Consonants			Glottal	Velar	Palatal	Retroflex	Dental	Labial
Stops	Voiceless	Unaspirated		k	c	ʃ	t	p
				k	c	ʃ	t	p
		Aspirated		kh	ch	ʃh	th	ph
				kh	ch	ʃh	th	ph
	Voiced	Unaspirated		g	j	ɖ	d	b
				g	j	ɖ	d	b
		Aspirated		gh	jh	ɖh	dh	bh
				gh	jh	ɖh	dh	bh
Nasals ¹				ṅ	ɲ	ɳ	ṇ	m
				ṅ	ɲ	ɳ	ṇ	m
Semivowels				y	r	l	v	
Fricatives	Voiceless		h	(h)	ɕ	ʂ	ɹ	(h)
			-h	-x	ɕ	ʂ	ɹ	-ɸ
	Voiced		ɦ					
			ɦ					
VOWELS								
Short			a		i	ɨ	ɪ	u
			a		ɪ	ɨ	ɪ	u
Long			ā		iē	ɨē		ū
			ā		ī	ē	ō	ū
Diphthongs					ai			(o) au

¹ Also 'anusvāra'—m ṁ
'anunāsika'—ñ ṅ

* W. Sidney Allen. 1965, Phonetics in Ancient India, Oxford University Press, London, p.20.

Pāṇini ได้ศึกษาการออกเสียง ในภาษาสันสกฤตและให้คำอธิบายอย่างละเอียด (ซึ่งนักวิทยาศาสตร์ในคริสต์ศตวรรษที่ 19-20 ก็ไม่ได้ทำได้ดีไปกว่านั้น) พร้อมทั้งวางกฎไวยากรณ์ของภาษาสันสกฤตไว้อย่างละเอียดเช่นกัน จนทำให้ภาษาสันสกฤต เป็นภาษายาก สำหรับคนธรรมดาโดยทั่วไป จึงเป็นผลทำให้ภาษาสันสกฤต ต้องกลายเป็นภาษาตาย กล่าวคือ ไม่มีการใช้ในภาษาพูด แต่ยังคงมีใช้ในภาษาเขียน ภาษาเมื่อไม่มีการใช้ในการพูด ภาษานั้นย่อมไม่มีวิวัฒนาการ ภาษาย่อมหยุดอยู่กับที่และตายได้ในที่สุด

ด้วยเหตุนี้ นักภาษาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ของอังกฤษ ได้ทำการค้นคว้าและศึกษาหลักฐาน ด้านวิทยาศาสตร์ในภาษาสันสกฤตอย่างกว้างขวาง ประกอบกับภาษาอังกฤษ มีปัญหาในการสะกดและการออกเสียง ไม่ตรงกัน จึงมีผู้พยายามคิด เปลี่ยนแปลงการสะกดของคำให้ตรงกับการออกเสียง วิชาว่าด้วยเรื่องของเสียงนี้ จึงมีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง ในประเทศอังกฤษ

ในระยีก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 19 หรือประมาณก่อนปี ค.ศ. 1830 ในประเทศอังกฤษ ยังไม่มีการรู้จักคำว่า สัทศาสตร์ (Phonetics) แต่มีผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน และเรียกตัวเองว่า orthoepists ซึ่งหมายถึงผู้ที่สนใจในการอนุรักษ์ การออกเสียงในภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง ในปี ค.ศ. 1686 Francis Lodowick หรือ Lodwick ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์แทนเสียง ในบทความเรื่อง "An Essay Towards an Universal Alphabet" Lodwick ได้เสนอความคิดในด้านที่ว่า ควรมีตัวอักษร ซึ่งแทนลักษณะแต่ละเสียงในภาษา แต่ละอักษรนั้นต้องมีเสียงหนึ่งเสียงเท่านั้น ลักษณะตัวอักษรของ Lodwick นั้น ไม่สะดวกในการอ่าน และมีความละเอียดลออมาก ตัวสระไม่เป็นตัวอักษร แต่เป็นเครื่องหมายวางอยู่ข้างหน้าพยัญชนะ ความคิดนี้เป็นลักษณะเด่นในระบบอักษรของ Lodwick จุดประสงค์ เพื่อเป็นการเน้นการแยกพยางค์ ในการอ่าน เมื่อเด็กเริ่มเรียนการอ่าน ตัวอักษรของ Lodwick นี้ นับว่าเป็นแบบที่สามารถจะใช้ได้กับทุกภาษา เพราะในภาษาทุกภาษาต้องมีพยางค์เป็นองค์ประกอบสำคัญของคำ

ในปี ค.ศ. 1783 Abraham Tucker ได้เขียนหนังสือ ชื่อ Vocal Sounds โดยใช้ นามปากกา Edward Search จุดประสงค์ในการเขียนหนังสือเล่มนี้ เพื่อเสนอความคิด ในการเปลี่ยนการสะกดในภาษาอังกฤษ ให้มีการแสดงและแบ่งแยกเสียงแต่ละเสียง ได้อย่าง ชัดเจน Tucker ได้เสนอตัวอักษรใหม่ 6 ตัว เป็นพยัญชนะ 4 ตัว คือ θ, ϑ, ϕ, η และสระ 2 ตัว คือ ๑ หรือ ʌ และ ๒ Tucker เห็นความสำคัญของการใช้สัทอักษร (Phonetic transcription) เพื่อเก็บรักษาและเป็นการแสดงให้เห็นรูปร่างหลัง ทราบว่าการออกเสียงของคนสมัยก่อน ๆ เป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการใช้สอนภาษาต่างประเทศ

The language Jnwn from every day's dif-
course,
"θi languedj drəʊn frəʊm everi deɪz dɪskɔːs,"
But cull'd with judgement. from that turbid
source :
"But cʊld wɪθ dʒʌdʒmənt frəʊm ðæt tɜːbɪd sɜːs :"
No low-bred phrase, nor incoherence rude,
"No ləʊ-brɛd fræz nɔːr ɪnkoʊərəns ruːd,"
Nor ungrammatic structure may intrude :
"Nɔːr ʌngɾəmətɪk strʌktʃər meɪ ɪntrʊd :"
Nor affectation spread her tawdry paint,
"Nɔːr əfektʃən sɾɛd hɜː tɔːdrɪ peɪnt,"
Nor pedantry with musty dulness taint :
"Nɔːr pɛdəntrɪ wɪθ mʌstɪ dʌlnɛs teɪnt :"
Yet knowledge or of science, or of men,
"ɛt nəʊlɛdʒ ɔːr ɔːv sɪəns, ɔːr ɔːv mɛn,"
Itself unseen, may prompt the tutor'd pen.
"ɪtsɛlf ʌnsiːn meɪ prɔːmpt ðɪ tuːtɔːr'd pɛn."
If argument be needful, let it press
"ɪf ɑːgʊmənt be niːdful lɛt ɪt prɛs"
If argument be needful let it press
"ɪf ɑːgʊmənt be niːdful lɛt ɪt prɛs"
With inborn weight, not urg'd with eagerness :
"wɪθ ɪnbɔːn weɪt, nɔːt ɜːrdʒd wɪθ ɪgɜːnɛs :"
All kind professions, fetch them from the heart,
"ɔːl kɪnd prɒfɛʃənz, fɛtʃ ðɛm frəʊm ðə hɜːrt,"
Nature's pure growth, unfabricate by art.
"nɛʃənz pjʊr grɔːθ, ʌnfəbrɪkɛt bɪ ɑːrt."
• * Nɛʃənz pjʊr grɔːθ, ʌnfəbrɪkɛt bɪ ɑːrt."

ตัวอย่าง สัทอักษร ของ Abraham Tucker*

* Abraham Tucker, Vocal Sounds, London, 1773. cited by Abercrombie, op. cit., p. 64.

ในปีค.ศ. 1775 ได้มีครูสอนภาษาอังกฤษชาวสก็อต อยู่เมือง New-Castle ชื่อ Thomas Spencer เขียนพจนานุกรมภาษาอังกฤษ ชื่อ The Grand Respiratory of the English Language ในพจนานุกรมนี้ มีการใช้สัทอักษรที่คิดขึ้นใหม่จำนวน 17 ตัว และแสดงการออกเสียง Spencer ได้ให้ชื่อชุดอักษรทั้งที่มีอยู่เก่าและคิดประดิษฐ์ขึ้นใหม่ว่า New Alphabet ซึ่งมีทั้งหมด 40 ตัว ในแบบตัวเขียนและตัวพิมพ์

Thomas Spencer เป็นผู้ที่สนใจในการสอนภาษาอังกฤษ จึงได้เขียนหนังสือสำหรับสอนภาษาอังกฤษแก่คนต่างชาติ ชื่อหนังสือคือ The Real Reading-Mede-Easy นอกจากนี้ Spencer ยังสนใจในด้านการเมือง ดังนั้นนอกจากนักศึกษารัฐศาสตร์จะรู้จักชื่อของ Thomas Spencer ในด้านภาษาแล้ว ชื่อ Thomas Spencer นี้ ยังเป็นที่รู้จักในด้านเจ้าของความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเมืองด้วย

The new Alphabet
in writing and printing Characters.

<i>A a</i>	A a	<i>H h</i>	H h	<i>P p</i>	P p	<i>Q q</i>	Q q
<i>I i</i>	I i	<i>R r</i>	R r	<i>S s</i>	S s	<i>U u</i>	U u
<i>O o</i>	O o	<i>T t</i>	T t	<i>V v</i>	V v	<i>X x</i>	X x
<i>Z z</i>	Z z	<i>Y y</i>	Y y	<i>W w</i>	W w	<i>U u</i>	U u
<i>G g</i>	G g	<i>C c</i>	C c	<i>L l</i>	L l	<i>K k</i>	K k

EXAMPLES.

We have a superbly furnished room for the use of our guests, and we consider it our duty to make it as comfortable as possible. For the benefit of our guests, we have arranged a table d'hôte, and a table à la carte. The price of the table d'hôte is 10 shillings per week, and of the table à la carte 15 shillings per week. The table d'hôte is served at 7 o'clock, and the table à la carte at 8 o'clock. The table d'hôte is served in the dining room, and the table à la carte in the parlour. The table d'hôte is served in the dining room, and the table à la carte in the parlour. The table d'hôte is served in the dining room, and the table à la carte in the parlour.

Il ma bile pirplèks a karlis Rediròvnu Kàrikàrz, to disifir thi too Sèns tharòv; hoit thúd be ez: thúf to no it bi a litil Aplikashin ànd Pràktis: Ensiklopedea Britànika.

ตัวอย่าง การใช้สัทอักษรในพจนานุกรม ของ Thomas Spencer*

*Thomas Spencer, The Grand Respiratory of the English Language, New Castle-on-Tyne, 1775. cited by D. Abercrombie, op. cit., pp. 71-72.

E F F

- E'fort, (EFRT) n.** a struggle; a laborious endeavour.
Effrontery, (EFRTIRE) n. impudence.
Effulgence, (EFFULGINS) n. brightness.
Effulgent, (EFFULGINT) q. bright; shining.
Effuse, (EFFUZE) v. to pour out; to spill.
Effusion, (EFFUZION) n. pouring out.
Effusive, (EFFUZIV) q. pouring out.
Eff, (EFF) n. a newt; an eel. *ad. soon.*
E. G. an abbreviation for, as for example.
Egg, (EG) n. that which is laid by fowls, from which their young is produced. *v.* to incite.
Eglington, (EGLINTIN) n. a species of rose.
Egotism, (EGOTIZM) n. too frequent mention of one's self.
Egotize, (EGOTIZ) v. to talk much of one's self.
Egregious, (IGREJUS) q. extraordinary; eminent.
Egress, (EGRES) n. the act of going out.
Egression, (EGRESSIN) n. egress.
Egh, (I) intj. an expression of sudden delight.
Eight, (AT) q. twice four.
Eighteen, (ATEN) q. twice nine.
Eighth, (ATX) q. the next in order to the seventh.
Eightieth, (ATEIX) q. the next in order to the seventy-ninth.
Eighty, (ATE) q. eight times ten.
Eigne, (AN) q. the inheritance; not alienable.
Eject, (IKIR) pron. one or other. *ad. or.*
Ejaculate, (IKULAT) v. to dart out; to shoot out; to breathe a short occasional prayer.

ตัวอย่าง การใช้สัทอักษรในพจนานุกรม ของ Thomas Spencer

ปลายปีคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา ได้มีการเริ่มศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับเสียงในภาษาอย่างจริงจัง ในปี ค.ศ. 1877 Sir Henry Sweet ซึ่งสอนอยู่ที่มหาวิทยาลัย Oxford ได้เขียน Handbook of Phonetics และในปี ค.ศ. 1890 ได้เขียนหนังสือ Primer of Phonetics ซึ่งอธิบายลักษณะการออกเสียง พร้อมทั้งเสนอระบบสัทอักษรแทนเสียงไว้อย่างละเอียด ซึ่งทางมหาวิทยาลัย Oxford ตีพิมพ์หลายครั้ง

ในปี ค.ศ. 1909 Daniel Jones ซึ่งสอนอยู่ที่มหาวิทยาลัย Cambridge ได้เขียนหนังสือ The Pronunciation of English ซึ่งมีการอธิบายการออกเสียงในภาษาอังกฤษไว้อย่างละเอียด ซึ่งทางมหาวิทยาลัย Cambridge ได้ตีพิมพ์หลายครั้ง นอกจากนี้ Jones ได้เขียนหนังสือที่ได้รับความนิยมแพร่หลายในวงการสัทศาสตร์จนถึงปัจจุบัน และหนังสือเหล่านี้ได้การตีพิมพ์หลายครั้งเช่นกัน

*Thomas Spencer, **The Grand Respiratory of the English Language**, New Castle-on-Tyne, 1775. cited by D. Abercrombie. *op. cit.*, pp. 71-72.

อาทิ An English Pronouncing Dictionary เริ่มพิมพ์ ค.ศ. 1917 Outline of English Phonetics
เริ่มพิมพ์ ค.ศ. 1918 The Phoneme : its Nature and Use เริ่มพิมพ์ ค.ศ. 1950

ในปี ค.ศ. 1930 J.R. Firth ศาสตราจารย์ทางภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยลอนดอน
ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ได้ทำการค้นคว้า ศึกษาหลักฐานทางสัทศาสตร์ในอินเดีย และทำการรื้อฟื้น
การศึกษาวิชาในยุคนั้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ได้เขียนบทความเรื่อง "Speed" ในปี ค.ศ. 1930 และ
ในปี ค.ศ. 1939 ได้เขียน The Tongues of Men ซึ่งทั้งสองเรื่องได้รับการพิมพ์หลายครั้ง
นอกจากบทความที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์โดยตรงแล้ว Firth ได้เขียนบทความต่าง ๆ ที่เสนอทฤษฎี
ที่น่าสนใจทางภาษาศาสตร์ รวบรวมลงใน Papers in Linguistics 1934-1951.

นอกจากนักสัทศาสตร์และภาษาศาสตร์ ในประเทศอังกฤษ ดังที่กล่าวมาแล้วในสหรัฐอเมริกา
มีการสนใจในเรื่องของสัทศาสตร์เช่นกัน นักสัทศาสตร์คนสำคัญ ที่มีส่วนเสริมทฤษฎีทางสัทศาสตร์
คือ Kenneth Pike ผู้ซึ่งพยายามสร้างระบบการใช้สัญลักษณ์ให้ใกล้เคียงลักษณะเสียงพูดมากที่สุด
แต่ปรากฏว่าไม่สะดวกในการปฏิบัติ ในด้านการทดลอง มีการนำเครื่องมือเข้ามาช่วยในการศึกษา
สัทศาสตร์ด้วย ผู้บุกเบิกในการเริ่มใช้เครื่องมือเข้าช่วย ในการศึกษาภาษาพูดคือ ชาวอเมริกัน
ชื่อ R.H. Stetson และได้เขียน Motor Phonetics ในปี 1928 นอกจากนี้ประเทศเยอรมนี
มีนักสัทศาสตร์ที่สนใจ ในด้านการใช้เครื่องมือช่วยในการศึกษาภาษาเช่นกัน เช่น Menzerath,
Lacerda และ Von Essen

อย่างไรก็ตาม ความคิดของนักภาษาศาสตร์ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สามารถแบ่งได้
เป็น 2 กลุ่ม กลุ่ม Henry Sweet และ Daniel Jones เป็นกลุ่มที่ให้คำอธิบายเสียงในภาษา
ในเชิงของการแบ่งเสียงเป็นส่วน ๆ ขาดออกจากกัน ซึ่งมีอิทธิพลของด้านการเขียน การพรรณนา
ลักษณะของเสียงในภาษาพูดของกลุ่มนี้ จึงมีลักษณะที่เรียกว่า static

อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมี Firth และนักสัทศาสตร์ ที่หันไปใช้เครื่องมือช่วยในการศึกษา
มีความเห็นว่า การแบ่งหรือตัดเสียงออกเป็นตอน ๆ นั้น ไม่ใช่การศึกษาเสียงตามธรรมชาติที่แท้จริง
เพราะเสียงในภาษาพูด มีลักษณะที่สืบเนื่องกัน ไม่สามารถแยกออกเป็นส่วน ๆ เช่นการเขียน
กลุ่มนี้จึงต้องการที่จะให้คำอธิบายเรื่องเสียงในลักษณะที่เป็น dynamic เพื่อให้ใกล้เคียงธรรมชาติ
ของเสียงมากที่สุด

แบบฝึกหัดทบทวน บทที่ 1

1. Pānini มีบทบาทเกี่ยวข้องกับสัทศาสตร์อย่างไร
2. ทำไม Lodwick จึงเสนอบทความเรื่อง En Essay Towards an Universal Alphabet
3. ตัวอักษรของ Lodwick มีประโยชน์ในด้านใด
4. Abraham Tucker เขียนหนังสือชื่อ Vocal Sounds เพื่อจุดประสงค์อะไร
5. Thomas Spencer ได้ทำอะไรที่แตกต่างจาก Lodwick และ Tucker
6. Orthoepist หมายถึงอะไร
7. จงกล่าวถึงชื่อนักสัทศาสตร์และนักภาษาศาสตร์ ที่สำคัญในศตวรรษที่ 19
8. ลักษณะการพรรณนาเสียงในภาษาแบบ etatic มีอิทธิพลจากอะไร มีผลเสียอย่างไร